

NOTAT

Budeiberget naturreservat, vurdering av 2 tilbudsområder (utvidelse av eksisterende verneområde).

Budeiberget naturreservat i Nordre Land ble opprettet 15.12.2017. Eksisterende reservat dekker 1004 dekar, og verneformålet er å sikre et naturskogsområde med i hovedsak fuktig granskog. Med bakgrunn i innspill fra to ulike grunneiere ble to mulige utvidelsesområder for eksisterende reservat befart 26.7.2019. De to lokalitetene ligger henholdsvis i østre ende av reservatet (eiendom 114/1), mens det andre arealet (eiendom 121/763) representerer et mulig sammenbindingsareal for eksisterende reservat som nå er splittet i to delområder. Grunneier på eiendom 114/1 signaliserte i forkant av registreringsarbeidet vide rammer for undersøkelsesareal i østlig retning. For øvrig signaliserte grunneier på eiendom 126/2 underveis i prosessen at han var positiv til innlemmelse av myra ut mot Svarten i verneområdet.

Feltarbeidet ble utført under gunstige værforhold og til relevant årstid (men noe tidlig for å fange opp marklevende - og enkelte vedboende sopp). Feltarbeidet ble gjennomført med utgangspunkt fra skogsveien ved vatnet Svarten, og 5 timer ble benyttet i området. Det henvises for øvrig til Naturbase hvor Budeiberget (BN00028279) beskrives mer detaljert mhp geologi, beliggenhet, påvirkningsgrad, tidligere undersøkelser mm).

Kontaktperson hos Fylkesmannen i Innlandet har vært Kolbjørn Hoff.

Mulig utvidelse i øst, på eiendom 114/1.

Inn mot eksisterende vernegrense i øst består dette utvidelsesområdet av nokså virkesrik granskog i optimalfase. Gran er tilnærmet enerådende treslag, og innslaget av furu og bjørk er sparsomt. Skogen er påvirket av tidligere nokså omfattende hogst, og er relativt ensaldret og ensjiktet. Litt variasjon forekommer som mindre partier med understandere (to-sjiktet skog), samt et noe åpnere skogbilde i brattskrentene der topplatået brekker mot liene i nord og øst. Læger forekommer spredt, og da som ferske og middels nedbrutte (sterkt nedbrutte ble ikke sett). Gadd er mer regelmessig forekommende, delvis som følge av insektangrep og delvis som et resultat av selvtynning.

Videre østover (nedover) i lia blir granskogen yngre (hogstklasse IV - III). Dette er nokså tett skog, hvor selvtynning gir et relativt høyt innslag av ferske læger og gadd. Skogen har et utpreget kulturpreg etter noe som må ha vært en tilnærmet snauhogst. I denne lia er innslaget av lauvskog, fortrinnsvis som yngre selje og bjørk, noe høyere.

Utvidelsesforslaget er en del av en tidligere dokumentert forekomst av huldrestry (EN). Arten er i hovedsak knyttet til den øvre delen av den nordvendte lia og noe innover på toppplatået. Huldrestry ble i 2015 påvist på ca 15 trær (herav flere «mortrær») innenfor dette undersøkelsesområdet, og arten ble også sett ved årets feltarbeid (men ikke ytterligere ettersøkt). Samlet sett representerer Budeiberget en av de største kjente forekomstene av huldrestry i Sør-Norge.

Artsmangfoldet er for øvrig preget av kjennetegnende arter knyttet til blåbærgranskog/svak lågurtskog. Eksempelvis nevnes arter som linnea, gauksyre, skogstjerne, gullris, hengeving og småtveblad. Enkelte friskere partier med bl.a. skogstorkenebb, hvitbladtistel, firblad og

tyrihjulm finnes i lia mot øst. På læger på topplataet og øverst i lia mot øst ble signalarten rosenkjuke (NT) påvist, mens granseterlav (NT), sprikeskjegg (NT) og gubbeskjegg (NT) ble funnet nokså sparsomt i det samme skogmiljøet.

Mulig utvidelse sentralt i eksisterende verneområde, på eiendom 121/763.

Dette arealet representerer et mulig sammenbindingsareal for eksisterende naturreservat som nå er splittet i to delområder.

Oppe på høgdedraget består området hovedsakelig av eldre naturskog av gran i optimalfase. Stedvis (spesielt i den sørvendte lia) er det imidlertid partier hvor skogen er i oppløsningsfase, med nokså mye gadd og læger. Gamle læger er imidlertid svært sparsomt forekommende. Partier i denne granskog er virkesrik og har innslag av relativt grove trær. De eldste trærne i tilbudsarealet står imidlertid på toppområdet i form av seintvoksende graner og spredte grove furutrær.

Myra nordover mot Svarten består delvis av åpen furumyrskog hvor noen av trærne er nokså gamle (anslagsvis 200+ år). I tilhørende kantsoner/fuktskog ble flere gamle seintvoksende graner registrert (med forekomst av bl.a. granseterlav (NT)). I disse miljøene er det også et hyppig innslag av bjørk. Tilsvarende miljøer finnes ikke innenfor eksisterende verneområde. Selve myra er fattig - intermediaer med forekomst av mer trivielle arter som blåknapp, myrfiol, bukkeblad og tepperot.

Huldrestry (EN) vokser på 2 (3?) grantrær i dette delområdet, hvorav rikelig på en av granene («mortre»). Arealet representerer samtidig et viktig sammenbindingsområde for utbredelsen av denne rødlistearten på Budeiberget. Karakteristisk for flere rike huldrestryforekomster i denne regionen er nærhet til myr eller vann. Således har også myra mot Svarten trolig en viktig funksjon som for å sikre høy luftfuktighet i den nordvendte lia opp mot Budeiberget.

Forøvrig ble rosenkjuke (NT), vasskjuke, granstokk-kjuke, granseterlav (NT), sprikeskjegg (NT) og gubbeskjegg (NT) påvist i tilbudsområdet.

Budeiberget er et viktig område for storfugl, bl.a med en påvist spillplass. Innenfor dette utvidelsesforslaget forekommer flere gamle og sterkt beitepåvirkete furutrær («beitefurer»). Dette viser at utvidelsesområdet er en sentral del av et viktig vinterbeiteområde for storfugl. Bemerkes må også at de tilgrensende myrområdene nordover mot Svarten har innslag av myrkanter/fuktskog som har kvaliteter som oppvekstområde for storfugl. Ei røy med minimum 5 kyllinger ble sett her under feltarbeidet.

Vurdering av tilbudsområdene.

Tilbudsområdene bidrar på en god måte til å sikre et helhetlig skogmiljø av stor verdi for huldrestry (EN). Samlet sett (eksisterende verneområde og tilbudsområdene) representerer Budeiberget en av de rikeste forekomstene av denne arten regionalt og nasjonalt. Tilbudsområdene bidrar til at hele forekomsten av arten kommer innenfor verneområdet, samtidig som viktige buffersoner etableres.

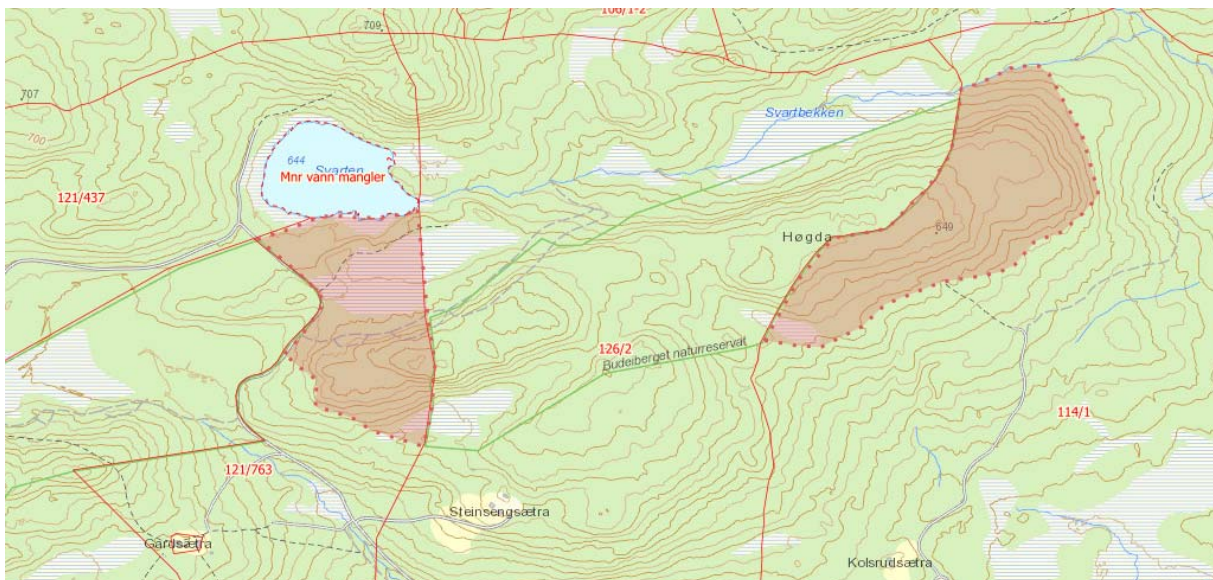
Begge tilbudsområdene har forekomst av rødlistearter og signalarter knyttet til naturskogsmiljøer. I begge tilbudsområdene er 5 rødlistearter (1EN, 4NT) påvist.

Tilbudsområdene (særlig på eiendom 121/763) bidrar også til at viktige vinterbeiteområder og oppvekstområder for storfugl innlemmes i naturreservatet.

På eiendom 121/763 inngår myrområdet mot Svarten i vurderingsgrunnlaget. Dette myrområdet har kantsonemiljøer med innslag av gamle grantrær (med funn av bl.a. granseterlav (NT)), og representerer også oppvekstmiljøet for storfugl. Myrområdet har en viktig funksjon som «leverandør» av fuktighet til voksplassene for huldrestry. Det er karakteristisk for flere av de rike huldrestryforekomstene i Oppland at de ligger i nordvendte ller mot myr eller vatn. En ytterligere utvidelse som fanger opp resterende del av myra sør for Svarten (eiendom 126/2) vil være positivt.

Tilbudsområdet i øst (på eiendom 114/1) bidrar også i vesentlig grad til en bedre arrondering mot huldrestryforekomsten. Avgrensingen er trukket ned i lia mot øst nettopp for å optimalisere denne buffersona. Selv om det her er innslag av noe yngre granskog vil denne på sikt utvikle seg mot tilsvarende skogmiljøer som i dag finnes i verneområdet (med flere rødlistearter/signalarter).

Tilbudsområdene vil isolert sett kvalifisere til */**. Med bakgrunn i tilbudsområdenes samlede bidrag til en helhetlig sikring av en av en stor forekomst av huldrestry vurderes de til **.

Figur 1. Budeiberget naturreservat, anbefalte utvidelsesområder på eiendommene 114/1 og 121/763 i Nordre Land. En ytterligere utvidelse som fanger opp resterende del av myra sør for Svarten (eiendom 126/2) vil være positivt.

Dokka 17. september 2019
Kistefos Skogtjenester AS
Geir Høitomt